

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.098/2017/6.szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Gál Zoltán ügyvéd által képviselt **(felperes) (címe)** szám alatti lakos felperesnek – a dr. Kovács Vince ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2017. november 7. napján kelt 8.P.20.334/2017/17. számú ítélete ellen az alperes részéről 19., a felperes részéről 20. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és a felperes keresetét elutasítja.

Az elsőfokú eljárási költség viselésére vonatkozó rendelkezést megváltoztatja és kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 200.000,- (Kettőszázezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Az alperest elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelező rendelkezést mellőzi és a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 450.000,- (Négyszázötvenezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget és az államnak – külön felhívásra – 312.000,- (Háromszáztizenkettőezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperes országosan ismert versenyhorgász. Az alperes tevékenységi körébe tartozik horgászati cikkek gyártása és forgalmazása. Az alperesi ügyvezető, **(ügyvezető neve)** 2012 őszén ismerkedett meg a felperessel és együttműködését kérte a nagyhalas horgászat szakágban kialakítandó új termékcsalád teszteléséhez, fejlesztéséhez, piacra történő bevezetéséhez. Mivel a felperes ebben az időszakban házastársa, **(személy neve)** alkalmazásában állt, 2014. január 2-án ő kötött szerződést az alperessel, melynek alapján a felperes újságírói tevékenységet, cikkek, fotók készítését vállalta az alperes honlapján, valamint horgászfilmekben való részvételt, továbbá az alperes által forgalmazott **(termék neve)** márkajelzésű termékek tesztelését. Ellenszolgáltatásként az alperes 200.000,- Ft tanácsadói és termékfejlesztői díj megfizetésére vállalt kötelezettséget **(személy neve)** vállalkozónak. A szerződés 2014. december 31-ig volt érvényes.

Az alperes a **(termék neve)** termékeket a felperes arcképével kezdte forgalmazni és 2015. év elején reklámfilmet készített a felperes közreműködésével. Ezt követően felperes jelezte, hogy meg kívánja

szakítani a további együttműködést, majd 2015. február 24-én a következő tartalmú e-mailt küldte az alperes ügyvezetőjének:

„A 2014-ben tett árajánlatom nem egyezett az általad kifizetett összeggel, ami a javadra kedvezett. Jelen esetben se neked, se pedig nekem ne legyen igazam. Az összeget kérlek változtasd 360.000,- Ft-ra. Cserébe hozzájárulok a fotómmal ellátott, eddig már forgalomban lévő boilieket, pasztákat, stb. és damilokat forgalomban maradásához 2015. december 31-ig”.

Ezután kötötték meg a 2015. január 2-ára dátumozott újabb szerződésüket, melynek 1. pontja értelmében az alperes mint megrendelő 340.000,- Ft megfizetését vállalta tanácsadói és termékfejlesztői díj címén. A szerződés 1. pontja szerint „ezzel a kölcsönösen kialakított összeggel a megrendelő elismeri és honorálja a 2015-ben forgalomba került új **(termék neve)** ... termékek kifejlesztésében és promótálásában betöltött nélkülözhetetlen szerepét a vállalkozónak. A vállalkozó hozzájárul, hogy **(felperes)** arcképe a **(termék neve)** ... termékeken megjelenhet, amely reklámokban is felhasználható, bemutatható”. A szerződés 4. pontjában rögzítették, „jelen szerződés 2015. január 1-jétől 2015. december 31-ig érvényes, mely időponttól minden korábbi megállapodás és szerződés hatályát veszti”. Az 5. pontban a felek megállapodtak, hogy a szóban vagy ráutaló magatartással létrejött módosítások érvénytelenek.

2016. július 4-én a felperes ismét e-mail üzenetet küldött az alperes ügyvezetőjének, melyben kifogásolta, hogy a boltokban továbbra is a fotóival ellátott termékek találhatók.

2016. július 25-én kelt válaszüzenetében az alperesi ügyvezető tájékoztatta, hogy a köztük létrejött szerződés 2015. december 31-ig szólt, amely határidőt az alperes tiszteletben tartott és a 2015. december 31-ig legyártott termékeken szerepel csak a felperes arcképe. Amiket a boltokban láthatott, azok csak december 31. előtt gyártottak lehettek, mert az ez utániakon már nem szerepel az arcképe. Tájékoztatta arról is, hogy ha ezek a termékek kifutnak, illetve szavatossági idejük lejár, akkor tudnak csak lekerülni a boltok polcairól, de ezt a megállapodásuk egyetlen pontja sem tiltja.

A felperes erre 2016. július 30-án válaszolt, a tájékoztatást tudomásul vette és rendelt az arcképével ellátott termékekből annak érdekében, hogy mielőbb kifogyjon a raktárból.

A **(termék neve)** ... termékcsalád szezonális jellegű, 2 éves lejáratú idejű. A boltok polcait a tavaszi időszakban februártól kezdik meg feltölteni vele, gyártása, csomagolása pedig azt megelőzően, előző év őszén történik.

2015 évet követően is forgalomba voltak a 2015-ben gyártott, a felperes képmásával ellátott alperesi termékek.

A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes megsértette a képmáshoz fűződő személyiségi jogát azzal, hogy 2016. január 1-jét követően jogosulatlanul szerepeltette az általa forgalmazott **(termék neve)** boilie termékeken az arcképét. Kérte egyben kötelezni a jogsértés abbahagyására, eltiltani a további jogsértéstől, kötelezni, hogy intézkedjen a jogsértéssel előállított termékek jogsértő mivoltától való megfosztásáról. A jogsértéssel elért vagyoni előnyből 2.600.000,- Ft átengedését igényelte a 2016. január 1-től 2017. január 31-ig terjedő időszakra számítottan, míg ezt követően a határozathozatalig havi 200.000,- Ft átengedését. Sérelemdíj címén a 2017. január 31-ig tartó időszakra 300.000,- Ft-ot követelt, az ezt követőre pedig – a határozathozatalig – további havi 100.000,- Ft-ot.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állította, hogy a szerződés és a levelezés tartalma alapján a felhasználási engedély kiterjed a 2015-ben gyártott valamennyi termékre, tekintettel azok 2 éves szavatossági idejére. Hangsúlyozta, 2016-ban nem hozott kereskedelmi forgalomba a felperes képmásával ellátott terméket, azt azonban nem vitatta, hogy ilyen terméket nagykereskedő szállíthatott a felperes által megjelölt üzletbe 2016 nyarán. Megállapodásuk ugyanakkor nem vonatkozhatott a viszonteladókra, a kiskereskedők közötti forgalombahozatalra, mert az alperesnek nem áll módjában e jogviszonyokba beavatkozni, az ily módon értékesített

termékeket nem tudja átcimkézni és ez nem is várható el tőle. Kiemelte, felróhatóság nem terheli, 2016 februárjában megtette a szükséges intézkedéseket, jelezte a gyártónak a változtatás szükségességét és intézkedett új grafikával készült csomagoló anyag beszerzése érdekében. Kérte figyelembe venni, hogy a perrel érintett időszakban a kiskereskedelmi üzletekben fellelhető, a felperes arcképével ellátott termékek nem tőle közvetlenül, hanem a viszonteladóktól származnak, melyek már korábban, a viszonteladók részére értékesített termékkészletből kerültek ki. Összecszerőségében is vitatta a felperes keresetét, illetve azt, hogy a felperest bármilyen immateriális hátrány érte volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes személyiségi jogát azzal, hogy 2016. január 1-jét követően az általa forgalmazott **(termék neve)** márkájú horgászati termékeken jogosulatlanul használta a képmását. Kötelezte a jogsértés abbahagyására és eltiltotta a további jogsértéstől. Kötelezte továbbá a sérelmes helyzet megszüntetésére, a jogsértéssel előállított és forgalmazott termékek jogsértő mivoltától való megfosztásra, valamint 800.000,- Ft sérelemdíj és járulécai megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának indokolásában rámutatott, a jogvita elbírálásához azt kellett vizsgálni, hogy 2016. január 1-től kezdődően jogosult volt-e az alperes a felperes képmásának felhasználására. Ezzel összefüggésben kifejtette, a felperes házastársával kötött vállalkozási szerződés 2015. december 31-ig tette lehetővé a felperes arcképének felhasználását, azonban a 2016. július 4-én kelt és a 2015. február 24-i e-mailre visszautaló elektronikus üzenetben a felperes úgy nyilatkozott, hogy a fotójával ellátott, eddig már forgalomban lévő boilie forgalomban maradásához 2015. december 31-ig járul hozzá. A szavak általános értelmezése szerint ezzel arra adott engedélyt, hogy a 2015. február 24. előtt forgalomba került termékek maradhattak december 31-ig forgalomban, február 25-én további terméket már nem hozhatott forgalomba az alperes a nagykereskedők, kiskereskedők és viszonteladók felé sem. Figyelemmel arra, hogy az írásbeli szerződés szerint is csak 2015. december 31-ig volt jogosult a képmás felhasználására, kötelezettsége, hogy a termékek bármilyen szintű forgalomba hozatalát akként szervezze meg, hogy a jogosultság lejártát követően már senki számára ne legyen hozzáférhető a kereskedelmi forgalomban felperes képmásával ellátott termék. A jogosult által megengedett időbeli korlátot meghaladó képmás felhasználásáért felelősség terheli. Az alperes nem vitatta, hogy 2016-ban forgalomban volt a felperes képmásával ellátott és általa forgalmazott boilie, ez alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a jogsértés megvalósult. Kifejtette, a Pp. 164. §-a értelmében a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség a jogsértéssel elért eredmény tekintetében, ekörben azonban bizonyítást nem ajánlott fel, így a bizonyítatlanság jogkövetkezményét viselnie kell. Az erre irányuló kereseti kérelmet ezokból elutasította. A felperest ért sérelem kompenzálására, valamint az alperes felróhatóságának fokára figyelemmel 800.000,- Ft sérelemdíjat talált arányosnak, melynek megfizetéséről rendelkezett.

Az ítélettel szemben valamennyi fél fellebbezett.

A felperes jogorvoslati kérelmében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, a sérelemdíj 1.300.000,- Ft-ra történő felemelését, és az alperes további 2.600.000,- Ft vagyoni előnyben marasztalását kérte. Másodlagos fellebbezése az ítélet vagyoni előny átengedésére vonatkozó rendelkezésének hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítására irányult. Álláspontja szerint az igényelt sérelemdíj példás önmegtartóztatásról árulkodik, hiszen a felperes egy, a mérlegadatok alapján milliárdos bevételű üzletnek volt úgy a reklámarca, hogy ahhoz nem járult hozzá, sőt kifejezetten és kategorikusan tiltotta arcképének további használatát. Sérelemdíj követelése valójában csak töredéke az öt ért hátrány nagyságának. A gazdasági előny vonatkozásában előadta, a 2017. május 2-i tárgyaláson részletes indokolását adta követelése jogalapjának, amit az alperes akkor nem vitatott és előadást sem tett arra nézve, hogy

saját beszámolójával szemben mégis milyen egyéb számviteli adatok támasztják alá az általa elért gazdasági előny mértékét. Csatolta az alperes 2016. évre vonatkozó egyszerűsített éves beszámolóját.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan – jogsértő magatartásának megállapítása esetére – a jogsértő termékek jogsértő mivoltától való megfosztását csak a birtokában lévő termékekre kérte elrendelni a sérelemdíj iránti igény elutasítása mellett, míg harmadlagosan a sérelemdíj összegének leszállítását igényelte. Utalt arra is, hogy az elsőfokú bíróság az alperest terhelő illeték összegét tévesen határozta meg, azt 48.000,- Ft-ra kérte leszállítani. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját, miszerint a megállapodás 2015-ben kifejezetten és kizárólag az alperes által saját kereskedelmi partnerei részére történő forgalombahozatalra vonatkozott. A szerződés szövege szerint a „2015-ben forgalomba került termékek” kitétele ugyanis nem értelmezhető úgy, hogy ez az időmegjelölés a tőle teljesen független, az értékesítési láncolatban távolabb álló kiskereskedők általi forgalombahozatalra is vonatkozik, az ő magatartásukra ugyanis befolyása nyilvánvalóan nem lehetett. A forgalombahozatal ítéletben elfogadott értelmezése ezért életszerűtlen és gyakorlatilag betarthatatlan. Ezt a fajta kiterjesztő értelmezést semmi nem alapozza meg, a szerződéskötés körülményeivel, illetve az érintett áruk természetével is ellentétes. Kiemelte továbbá, az e-mailben közölt hozzájárulás szintén csak az alperes általi forgalombahozatalra vonatkozhatott.

A sérelemdíj tekintetében hangsúlyozta, a felperes az őt ért nemvagyoni hátrány bekövetkeztét nem bizonyította, sőt nem is állította, kizárólag vagyoni sérelemről nyilatkozott. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása sem részletezte, milyen körülmények alapján határozta meg annak összegét 800.000,- Ft-ban.

A felperes fellebbezése **alaptalan**, az alperesé **alapos**.

A felperes keresetében a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja, valamint c)-e) pontjai szerinti szankciók alkalmazását kérte az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezése (Ptk. 2:52. §) mellett.

E jogkövetkezmények alkalmazásának alapja valamiféle személyiségi jogsértés megvalósulása.

A Ptk. 2:42. § (2) bekezdése generalklauzulaként rögzíti, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, míg a 2:43. § g) pontjában kifejezetten nevesíti a képmáshoz való jogot.

Elvileg minden személyiségi érdeksérelmet okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenes, mégis vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén a személyiségi jogsértés jogellenessége kizárt, vagyis a személyiségi jogsértés megvalósulása ezesetben nem megállapítható. Ilyen – egyebek között – a jogosult hozzájárulása, amit a Ptk. külön is nevesít (2:42. § (3) bekezdés). A személyiségvédelmi perekben a felperes köteles bizonyítani, hogy a kereseti tényelődás szerinti sérelmet okozó magatartás valóban megvalósítja a személyiségi jogsértést és azt az alperesként megjelölt személy követte el (hasonlóan: Fővárosi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 1/2013. (VI. 17.) számú kollégiumi véleményének 5. pontja).

A peres felek között 2014. évben szerződéses jogviszony állt fenn, melynek alapján az alperes az általa forgalmazott **(termék neve) ...** elnevezésű termékeinek csomagolásán jogosult volt a felperes képmását feltüntetni, cserébe a felperes ellenszolgáltatásra tarthatott igényt. Erre az évre tehát a Ptk. 2:42. § (3) bekezdése szerinti hozzájárulását adta képmásának felhasználásához az alperes által forgalmazott termékek csomagolásán.

Ugyancsak nem vitatott, hogy 2015-re vonatkozóan is állt fenn szerződéses kapcsolat a felek közt, vita csupán a képmás felhasználhatóságának időtartamára nézve volt. A felperes állítása szerint

képmásának felhasználására vonatkozó felhatalmazása csak 2015. február 24-ig tartott, ezért ezt követően az alperes már nem hozhatta forgalomba az érintett terméket ilyen csomagolásban, 2015. december 31. után pedig vissza kellett volna hívnia ezeket a boltokból. Állítását az alperesi ügyvezetőnek ekkor küldött e-mail üzenettel kívánta bizonyítani. Az alperes szerint viszont a felhatalmazás a teljes 2015-ös évre vonatkozott úgy, hogy a termék mindvégig forgalomba hozható volt, és azt nem kellett visszahívnia ezt követően sem.

A Ptk. 6:8. § (1) bekezdése értelmében jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett (nyilatkozási elv). Ezzel a jogalkotó ötvözi az akarat és nyilatkozási elvet, döntően azonban az utóbbira helyezi a hangsúlyt.

A 2015. január 2-i szerződés (12/F/1.) 1. pontjának utolsó mondata szerint a vállalkozó hozzájárul, hogy **(felperes)** arcképe a **(termék neve)** termékeken megjelenhet, mely reklámokban is felhasználható, bemutatható. A szerződés 4. pontja tartalmazza annak időbeli hatályát: az 2015. január 1-től 2015. december 31-ig érvényes, amely időponttól minden korábbi megállapodás és szerződés hatályát veszti. Ezt a kikötést a felek eltérően értelmezték, ami látható a 2016 nyarán folyt levelezésükből. A felperes úgy értelmezte, ahogy az keresetlevelében is szerepel, az alperes viszont úgy, hogy a felperesi képmással ellátott termékeket 2015 végéig hozhatta forgalomba a kereskedők felé, és az ekkor még a boltok polcaira kerülő termékeket nem kell a későbbiekben sem visszahívnia.

Kétségtelen, hogy a szerződés értelmében a felperes a hozzájárulását 2015. december 31-ig adta meg az alperesnek képmásának használatához, melyhez – a fentiekből láthatóan – azonban a felek eltérő szerződési tartalmat társítottak. Eltérő álláspontjukat 2016 nyarán próbálták tisztázni, melynek során a vita megegyezéssel megoldására törekedtek. Az alperes 2016. július 25-i e-mailje egyértelművé teszi azt az álláspontját, hogy véleménye szerint a 2015. évben gyártott termékeken jogosult volt feltüntetni a felperes képmását és ezeket a termékeket forgalomba is hozhatta, azokat visszahívnia nem kell. Ezt az álláspontot végül a felperes július 30-án küldött e-mailjéből láthatóan tolerálta, elfogadta. Ezt tükrözi az „értem, megértem” megfogalmazás, de az ezt követő szöveg is: „Ezzel járulok hozzá a mielőbbi kifogáshoz...”, vagyis azért rendelt a termékekből, hogy azok minél hamarabb kikerüljenek a forgalomból, de nem kivonás, visszahívás, hanem a szokásos értékesítés útján. A felek tehát a jogvita helyzetet, amit a szerződés tartalmának eltérő értelmezése okozott, így tisztázták, a felperes elfogadta az alperesi értelmezést, tudomásul vette azt, nem tartotta fenn a forgalomból való kivonásra vonatkozó igényét. Ezzel szerződésüket nem módosították, az változatlan maradt, hanem valójában – tartalmilag – a Ptk. 6:27. § (1) bekezdése szerinti egyezséget kötöttek: a felperes a bizonytalan, vitatott tartalmú szerződési alapon nyugvó követeléséből engedett és azt az alperesi értelmezésnek megfelelően módosította. Ez viszont azzal a jogkövetkezménnyel jár, hogy a továbbiakban nem kifogásolhatja, hogy a 2 éves felhasználási idejű, 2015-ben csomagolt és forgalomba hozott termékek még 2016-ban a boltok polcain megtalálhatók voltak.

Az alperes tehát a peres felek között 2015-re létrejött szerződés időbeli korlátját a felperes képmásának felhasználásával nem sértette meg, a kereset ezért már jogalapját illetően alaptalan.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a keresetet teljes egészében elutasította.

A kereset elutasítása miatt mellőzte az alperes elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezését és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte a le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint.

Az ítéletábra a pertárgyértéket a Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja, valamint az EBH1999.94. számú elvi határozatban kifejtettek alapján 7.500.000,- Ft-ban határozta meg (2.600.000,- Ft + 2.400.000,- Ft + 1.300.000,- Ft + 1.200.000,- Ft). Ehhez igazította az illeték- és elsőfokú eljárási költségfizetési kötelezettséget, utóbbi kapcsán azonban értékelte a jogi képviselői tevékenységet is.

A fellebbezési pertárgyérték a felperes esetében 3.100.000,- Ft, az alperes esetében pedig 800.000,- Ft, amit alapulvéve köteles a felperes – eredménytelen fellebbezése következtében – az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségeit megfizetni (Pp. 78. § (1) bekezdés), amelyet az ítéletábra a fellebbezési érték és a kifejtett jogi képviselési tevékenység arányában mérlegeléssel határozott meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) és (6) bekezdései alapján.

A felperes köteles továbbá megfizetni a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Kmr. 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése szerint.

Szeged, 2018. május 14.

Dr. Kiss Gabriella s.k.	Bálint Attila s.k.	. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró